

וְקַטְנוֹת, וְכַמָּה מֵיָנִים כָּל מִין לְמִינוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) חַיֹּת קַטְנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. כְּמוֹ זֶה נִחַ בַּתְּבָה. וְכֻלָּם יֵצְאוּ מִהַתְּבָה, וְהַתְּקִים הָעוֹלָם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. וְלָכֵן נִחַ נִקְרָא אִישׁ הָאֲדָמָה. נִחַ נִקְרָא אִישׁ צָדִיק. וְהָרִי בְּאֶרֶץ־הַרְבֵּי רַבִּי חֵיִיא אָמַר, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה עַד שֶׁלֹּא בָּא הַמַּבּוּל הִיָּה נִחַ מִתְּרָה בְּהֶם עַל מַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים לוֹ, עַד שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִשְׁלִים הַזְּמַן שֶׁחָכָה לָהֶם וְאָבְדוּ מִהָעוֹלָם

בֹּא רָאָה מֶה פְּתוּב לְמַעְלָה, וַיְהִי כִּי הִחַל הָאָדָם לָרֹב עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנֹת יָלְדוּ לָהֶם. וְהָיוּ הוֹלְכִים עֲרָמִים לַעֲזֵין כֹּל. מֶה פְּתוּב? (בראשית ו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בָּנוֹת הָאָדָם וְגו'.

וְזֶה הָיָה יְסוּד וְעֵקֶר לְהַמְשֵׁךְ בְּחַטָּאָם עַד שֶׁגָּרַם לָהֶם לְהַשְׁמַד מִהָעוֹלָם, וְלָכֵן נִמְשְׁכוּ אַחֵר יֵצֵר הָרַע וּבִגְזָעוֹ וּבְשִׁרְשׁוֹ וְדָחַו אֵת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מִבִּינֵיהֶם, וְנִטְמָאוּ (נִיָּא וַיִּאָבְדוּ) כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. לָכֵן קָץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא לִפְנֵי - לְלַמֵּד קַטְגוֹרִיָּה עֲלֵיהֶם.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנִחַ קָץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא לִפְנֵי.

השלמה מההשממות (סימן י)

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, אֲשֶׁרִי חֲלָקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהִתְרַצָּה בְּהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִתַּן לָהֶם תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהִזְהִיר אוֹתָם וְנִתַּן לָהֶם עֲצָה לְהַשְׁמַר מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁלַט בָּהֶם - רַק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם יוֹדְעִים לְדַחוֹת מֵהֶם כָּל הַמְקַטְרָגִים וְכָל הַרְוּחוֹת, כְּדֵי שֶׁיְהִי חֲלָק גּוֹרְלוֹ וִירְשָׁתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) כִּי חֲלָק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֲבֵל נִחְלָתוֹ.

פְּרִי כָּל אֲנוּן זַיִנִין דְּלַעֲיָלָא חִיוּן רַבְרָבִין וְזַעֲרִין וְכַמָּה זַיִנִין וְכָל חַד לְזַיִנִיה פְּמָה דְּאֵת אָמַר, (תהלים קד) חַיֹּת קַטְנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. כְּגוֹנָא דָּא נִחַ בַּתְּבָה. וְכֻלְהוּ נִפְקוּ מִן תִּיבּוֹתָא וְאֵתְקִיִּים עֲלֵמָא כְּגוֹנָא דְּלַעֲיָלָא. וּבְגִינֵי כֶף נִחַ אִישׁ הָאֲדָמָה אֲקָרִי. נִחַ אִישׁ צָדִיק אֲקָרִי וְהָא אוֹקְמוּהָ.

רַבִּי חֵיִיא אָמַר תְּלַת מָאָה שָׁנִין עַד לֹא אֵתִי טוֹפְנָא הָוָה נִחַ אֲתָרִי בְּהוּ עַל עוֹבְדֵיהוֹן וְלֹא הָווּ שְׁמַעִין לִיה. עַד דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשָׁלִים זְמָנָא דְּאוּרִיךְ לוֹן וְאֵתְאָבִידוּ מִמַּעְלָמָא. תָּא חֲזִי, מֶה כְּתִיב לַעֲיָלָא וַיְהִי כִּי הִחַל הָאָדָם לָרֹב עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנֹת יָלְדוּ לָהֶם. וְהָיוּ אֲזַלִּין עֲרֻטִילָאִין לַעֲיָנִיהוֹן דִּכְלָא. מֶה כְּתִיב, (בראשית ו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בָּנוֹת הָאָדָם וְגו'. וְדָא הָוָה יְסוּדָא וְעֵקֶרָא לְמִיגַד בְּחוּבֵיהוֹן עַד דְּגָרִים לוֹן לְאִשְׁתַּצָּאָה מִמַּעְלָמָא. וּבְגִין כֶּף אֲתַמְשְׁכָּאן בְּתַר יֵצֵר הָרַע וּבְגִזְעוּי וְשִׁרְשׁוּי. וְדָחוּ מִהֵימְנוּתָא קְדִישָׁא מִבִּינֵיהוּ. וְאִסְתְּאָבוּ (נִיָּא וַיִּתְאָבִידוּ) כְּמָה דְּאֵתְמַר. בְּגִין כֶּף קָץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא לִפְנֵי, לְאַלְפָּא קַטְיגוֹרִיָּא עֲלֵיהוּ:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל נִחַ קָץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא לִפְנֵי.

השלמה מההשממות (סימן י)

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר זַפְאָה חוֹלְקֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהוֹן וַיְהִי לְהוֹן אוּרִיָּתָא קְדִישָׁא וְאִזְהַר לוֹן וַיְהִי לוֹן עֵיטָא לְאַסְתְּמָרָא מַעֲיָלָא וְתַתָּא בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט בְּהוּ בְּרַק קְדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִינוּן יְדַעֵי לְדַחֲיָא מִבִּינֵיהוּ כָּל מְקַטְרָגִין וְכָל קַסְטִירִין בְּגִין דִּיהוֹן חוֹלְקָא דְּעַדְבֵיה וְאַחְסַנְתֵיה כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר (דברים ל"ב) כִּי חֲלָק יי עִמּוֹ יַעֲקֹב חֲבֵל נִחְלָתוֹ.

בא ראה, ביום של ראש השנה הקדוש ברוך הוא יושב בדין על העולם, וכל בני העולם יושבים בחשבון, ואין מי שלא נכנס בחשבון, וספרי חיים ומתים נפתחים באותו יום. ובגלל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם, נתן להם עצה להנצל מכל הקטרוגים של מעלה שהם התמנו, וכן בכל זמן שהדין שורה על העולם. ביום זה מזמנים ישראל לעורר עליהם רחמים, ובמה? בשופר, שהקול הזה שיוצא עולה למעלה ומעורר שופר העליון, אז מתעוררים רחמים ממקומם, והקדוש ברוך הוא קם מכסא דין ויושב בכסא רחמים ומרחם על ישראל, ולא נתנת רשות למקטרג.

וישראל יושבים לפני הקדוש ברוך הוא בתשובה ותוקעים בשופר [ומעוררים] ומתעוררים רחמים, שהרי אותו קול שיוצא הוא התעוררות הרחמים, ואז המלשין לא יכול לעמד לפני פסא הרחמים, שהרי לא בא מאותו צד ולא נמצא קטגוריא. ביום הכפורים שהוא חתימת הדין, וישראל עומדים בקדשת רבונם, באותו יום, כדי שלא יקרב מלשין למקדש, נותנים לו שעיר, שבא מצד רוח הטמאה והוא טמא, ורוח טמאה נהנה ממנו. [והוא] הוא מתעסק בו, ולא מתקרב למקדש לטמא, ואז הפנים מאירות, וישראל נצולים ממנו.

בזמן אחר, כשרבים חטאי בני האדם, המלשין הנה בשעת הדין מתעורר על חטאי העולם, אז הוא בא, ונמצאת הלשנה לפני הקדוש ברוך הוא, והמקדש נטמא, וכל הפנים עצובות

תא חזי, ביומא דראש השנה קדשא בריך הוא יתיב בדינא על עלמא וכל בני עלמא יתבי בחושבנא ולא אית מאן דלא עאל בחושבנא וספרין דחיינ ומתינ פתיחן בההוא יומא וקדשא בריך הוא בגין דאתרעי בהו יתב לון עיטא לאשתזבא מפל קטרוגין דלעילא דאינון אתמנן וכן בכל זמנא דדינא שרייא על עלמא. בהאי יומא אזדמנן ישראל לאתעררא רחמי עליהו ובמה בשופר. דהא קלא דנפיק סליק לעילא ואתער שופר דלעילא כדין אתערנו רחמי מאתריהו וקודשא בריך הוא קם מפורסייא דדינא ויתיב בכורסייא דרחמי ורחים עליהו דישראל ולא אתייהיב רשו למקטרגא.

וישראל יתבי קמי קדשא בריך הוא בתיובתא ותקעי שופר (ומתערי) ואתערנו רחמי, דהא ההוא קלא דנפיק אתערותא דרחמי איהו וכדין דלטורא לא יכיל לקיימא קמי כורסייא דרחמי דהא לא אתי מההוא סטרא ולא אשתכח קטיגוריא. ביומא דפפורי דאיהו חתימא דדינא וקיימי ישראל בקדושתא דמריהו בההוא יומא בגין דלא יקרב דלטורא למקדשא יתבין ליה שעיר דאתי מסטרא דרוחא מסאבא והוא מסאבא ורוח מסאבא אתהני ביה (והוא) הוא אתעסק ביה ולא אתקרב למקדשא לסאבא וכדין אנפין נהירין וישראל משתזבין מניה.

בזמנא אחרא כד סגין חובי בני נשא האי דלטורא בשעתא דדינא אתער על חובי עלמא כדין איהו אתי ואשתכח דלטורא קמי קדשא בריך הוא ויסתאב מקדשא וכל אנפין עצובין ודינא אשתכח